

Kvinnan sum trælur í føroyska samfelagnum

Endamálið við framfærsluni av ÓHÓSKANDI eydnaðist til fulnar

Tað kann ikki sigast annað enn, at næmingarnir á sjónleikarskeiðunum í Havn hesi seinastu árin hava fingið væl burturúr,

vinna sær javnrættindi — so verður úrslitið lægri lön og verri umstøður enn maðurin. Samstundis skal hon hjúkla fyri

sum eru misnøgd við tað, dóttir teirra og vinkona havast at í heimi teirra o.s.fr.

Ein rámandi pallmynd er tann imóti endanum, har áskoðarin er saman við leikarunum á einum flakavirki, har maður og kvinna gera sama arbeiði, men ikki fáa somu lön. Myndin lýsir sera væl støðuna og fær ein serliga dām, tá leikararnir seta fram uppskot til broytingar av viðurskiðunum í sinari heild.

Tað eru 12 leikarar og triggir

og at ein køn hond hevur lagt teimum lag á.

Tað prógvaðu næmingarnir við fyrstuframfærslu av várkabaretini ÓHÓSKANDI í Sjónleikarhúsinum sunnumvöldið. Hetta er fyrsta kabaretin av sinum slag, sum verður framfært í Føroyum, og leikararnir komu ótrúliga væl frá uppgávu. Umframt at spæla á pallinum hava tey skrivað leikin sjálvi í felag, og kanska var hetta størsta orsøkin til tað frálíka úrslitið.

Beinrakið og kontant

Temað í leikinum er ójavnin millum mann og kvinnu í føroyska samfelagnum í dag, har kvinnan verður mett sum trælur. Fleiri brot, við sang, tónleiki og spæli, gera leikin tileina heild, sum beinrakið og kontant vísa á leiklut kvinnunnar í samfelagnum.

Áskoðarin er við heilt frá byrjanini og fær beinan vegin fatan av, hvat endamálið er við leikinum. Ein av leikarunum trínur inn á pallin og bjóðar mannfólkunum vælkomnum til framfærsluna, men kemur seinni til hugs, at konufólk eisini teljast millum áskoðararnar og mest sum av óvart bjóðar teimum vælkomnum.

Ein vøra

Áskoðarin upplivir í leikinum kvinnuna sum eina vøru, sum bert hevur at taka til takkar við tí, sum maðurin og mannfólka-samfelagið fyrstilar. Hennara pláss er í heiminum. Og skal hon út at arbeiða — og á henda hátt

manninum. Vit uppliva tey ungu, har ein genta í einum forgerst við barn og fer at seta spurningar, meðan drongurin ikki vil vita av, at hann eigur barnið. Vit uppliva læknan og starvsfólk hansara, sum avgreiða sini í skundi. Tann hugmódiga læknan, sum bert hevur lögirnar at vísa á, tá ein ung genta, sum er við barn, setir honum spurningar. Foreldrin,

tónleikarar, sum framføra ÓHÓSKANDI. Í seinastuni hevur tað vundið upp á seg eisini í Føroyum at framføra leikir, sum hava meiningar. ÓHÓSKANDI uppfylti treytirnar fyri hesum til fulnar. Umframt eina væl eydnaða framfærslu, so fekk áskoðarin ta fatan, at fleiri av næmingunum hava frálík sjónleikaraevni, sum kunnu roynast hent í framtíðini.

Várlongsil

1. Mær leingist at siggja sóleygað spretta upp úr tí søvrtu mold og siggja summardáin, tá hann prýðir alla fold.
2. Mær leingist at hoyra fuglar syngja og hoyra Tjaldur láta, tað kóvir alt, ið vil oss tyngja, tað vakra klipp so káta.
3. Mær leingist eftir sólarhita, ið gleði fólk og fæ og øll, ið inni stúrin sita — kom vársól og ger okkum glað.
4. Og nú eg hoyrði Tjaldur láta so vakurliga tætt herfrá, so eg av gleði mátti gráta og takka mínum skapara.
5. Og nú eg leingist ikki meira, vársólin komin er, og alt ið tyngir burtur koyra, tað skjótt at sumra fer.

Várið 1976
G.W.

filmir ið koma

Burtur í Pete

Havnar Bio fer í næstum undir fyrivisan av filminum Burtur í Pete, við Barbaru Streisand og Michael Sarrazin sum høvuðsleikarum.

Henry — ella Henrietta, sum hon av røttum eitur — livir í einum eydnusælum hjúnalag við Pete, sum koyrir bil um dagin og gongur í skúla um kvöldið. Henry hevur starv sum telefonsejari hjá einari stórari fyriteku og fær væl burturuúr. Men hóast bæði forvinna væl, so gongur illa at fáa endarnar at røkka saman figgarliga. Av somu orsök tekur Pete av heilum huga undir við einum uppskoti frá vinmanninum Nick um at seta 3.000 dollars í svinakjót á gjaldoyrismarknaðinum. Nick sigur Pete, at prisirnir hækka alsamt. Men hvaðani skal Pete fáa pening? Ein roynd at læna teir frá bróðirinum, Fred, miseydnast. Henry vil eisini fegin hjálpa manni sínum í hesum tiltaki, og hon biður ein mammubeiggja um hjálp. Men eisini hetta miseydnast. Í staðin eydnast henni at koma í samband við ein, nevndur Bernie, sum gevur henni tilsøgn um lán, treytað av, at hon rindar rentur fyri

tann fyrsti gesturin stökkur inn á gólvíð, eftir at Pete er farin til arbeiðis, ger Henry ikki mæti enn at vísa gestinum á dyrnar!

Men við nøgv stríð og strev eydnast tað henni at fáa loyvi

at gera eina roynd aftrat, og hon fær til uppgávu at gera ein dómarar í býnum nøgdan. Nú ber so á, at Pete kemur at koyra dómaran til húsini, har

tað. Tá lánið skal rindast aftur, veit Henry sær eingi livandi ráð. Men Bernie fær lagað tað so, at Henry fær

eykainntøkur við at selja seg sjálva til mannfólk. Hon tekur við hesum ráðum, og tá

Henry og Pete búgva, og hann fær samstundis boð um at biða, tá dómarin kemur aftur. Men Pete er forvitin og ger eitt rend inn í húsini at vita, hvat dómarin ger í húsum hansara. Dómarin veit ikki, hvussu alt hongur saman og fær ein hjartatilburð. Í skundi verður hann fjaldur í einum kufferti, sum berna og Pete bera burtur, og Pete veit framvegis av ongum.

Og Henry kemur at uppliva meiri — í summum forum heilt spennandi hendingar. Alt ger hon fyri at hjálpa manni sínum. Og hava Henry og Pete verið lukkulig fyrr, so verða tey ikki nú.

Stanley Shapiro og Maurice Richlin hava skrivað filmshandritið, og Peter Yates hevur lagt til rættis.